

Udsigt til flere frivillige

AF
STEEN TIMMERMANN,
REDAKTIONEN

Medlemsundersøgelsen giver håb om endnu flere celebranter, ceremoniledere, konfirmationsundervisere og praktiske hjælpere.

Det ser ud til, at Humanistisk Samfund kommer til at sætte yderligere skub i uddannelsen af celebranter, ceremoniledere, konfirmationsundervisere og samtalepartnere. Og i det hele taget gøre plads til endnu flere aktive i foreningen.

Den medlemsundersøgelse, som foreningen netop har afsluttet, bringer nemlig håb om endnu flere frivillige.

601 medlemmer har deltaget i undersøgelsen, der blandt andet spørger medlemmerne, om de har lyst til at være aktive i foreningen og med hvad.

Næsten hver femte svarer, at de endnu ikke er aktive, men gerne vil være det. Og flere af de allerede aktive er klar til at påtage sig endnu flere opgaver.

Således melder hele 113 sig på banen som kommende celebranter, ceremoniledere, konfirmationsundervisere og humanistiske samtalepartnere. 40 tilbyder praktisk hjælp til konfirmationer og hele 191 vil gerne deltage aktivt med opgaver, der spænder fra at lave arrangementer i lokalområderne over en ny humanistisk skoletjeneste til praktisk hjælp med foldere og breve. Tallene dækker dog over, at en del tilbyder sig til flere aktiviteter.

- Vi lever af frivilligt arbejde

Udsigten til mange nye aktive glæder forperson i Humanistisk Samfund Lone Ree Milkær.

- HS lever af frivilligt arbejde og det er klart, at jo flere frivillige vi er, jo flere opgaver kan vi løse i fællesskab, siger hun.

- Det gælder i høj grad også ceremonierne. Jo flere celebranter vi har, jo flere bryllupper kan vi tage. Og jo flere konfirmationsundervisere, jo flere unge kan vi tilbyde en humanistisk konfirmation. Det er meget glædeligt, at så mange gerne vil være aktive.

Gør mere ud af humanismen

- HS skal gøre mere ud af at fortælle om humanismen, om baggrunden, idéerne og betydningen for det danske sam-

◀ Fortsat fra foregående side

fund, svarer et medlem i undersøgelsen, der også tager temperaturen på medlemmernes holdninger til foreningens arbejde.

Således finder næsten otte ud af ti medlemmer, at især "humanisme som livssyn" er væsentligst blandt de emner, foreningen arbejder med.

Flere medlemmer kommenterer da

også foreningens arbejde med "humanisme."

- HS skal vise, at humanismen kan erstatte religion som moralkompas, skriver et medlem for eksempel.

Syv ud af ti finder forholdet mellem religion/kirke og stat vigtigt og flere end hver anden har da også fundet vej til Humanistisk Samfund bl.a. på grund af ønsket om at adskille kirke og stat. Næsten halvdelen peger på foreningens arbejde for ligestilling af livssyn som en årsag til indmeldelse.

For HS er resultatet af medlemsundersøgelsen meget brugbart.

- Undersøgelsen bringer os tættere på medlemmernes holdninger og ønsker. I bestyrelsen skal vi nu granske svarene og se på, hvad vi kan omsætte i praktisk arbejde og initiativer, siger Lone Ree Milkær.

Glemte du at oplyse din mail-adresse?

Er du en af dem, der i undersøgelsen har meldt dig til frivilligt arbejde i HS? Tøv ikke med at skrive til foreningen (kontakt@hs.dk), hvis du ikke allerede har modtaget yderligere information. Måske er du én af dem, der i farten har glemt at angive deres email-adresse.

HS holder landsmøde

Lørdag 30. marts holder Humanistisk Samfund landsmøde og snart modtager du en indbydelse med dagsorden og praktiske oplysninger.

Mødet finder sted i HKIs lokaler, Glentevej 67 i København fra klokken 11-17.

HS er vært ved frokost.

Bemærk derfor, at du, når du tilmelder dig, skal gøre opmærksom på, om du er vegetar, veganer eller om der er andre forhold, der skal tages højde for. Desuden kan du tilmelde dig spisning på restaurant om aftenen.

Landsmødet skal tage stilling til foreningens arbejde i det seneste år, og som deltager kan du være med til at påvirke Humanistisk Samfunds videre arbejde.

Fx kan du overveje at stille op til bestyrelsen. Der skal vælges fire medlemmer; tre af de nuværende bestyrelsesmedlemmer på valg genopstiller. Desuden skal der vælges suppleanter.

Landsmødet skal også vælge forperson. Her genopstiller Lone Ree Milkær.

MEDLEMSUNDERSØGELSEN

- 601 medlemmer – godt 41 procent – har svaret i undersøgelsen, der blev gennemført fra 23. januar til 5. februar.
- Besvarelserne dækker geografisk og aldersmæssigt bredt.
- 34,78 pct hørte første gang om HS på nettet, 30,8 pct gennem personlig kontakt og 28,99 pct i pressen.
- For 54,16 pct var ønsket om adskillelse af kirke og stat den primære grund til, at de meldte sig ind. 49,58 pct angiver det politiske arbejde for ligestilling af livssyn som primære grund. (Det var muligt at sætte flere krydser).
- Til spørgsmålet om hvilke emner, der er væsentligst, svarer 78,67 pct "humanisme som livssyn," 70,50 pct "forholdet mellem kirke og stat" og 60,17 pct "begravelse." (Det var muligt at sætte flere krydser).
- 56,33 pct får aldrig informationer om HS fra facebook.
- Hele 87,96 pct læser medlemsbladet Humanisten "en gang imellem", "regelmæssigt" eller "altid."
- 42,69 pct synes ikke, at der er behov for flere tilbud i HS.
- Knap hver tredje har deltaget i lokale arrangementer og hver tiende i et landsmøde.
- 19,16 pct er ikke i øjeblikket aktive, men vil gerne være det. 2,44 pct er allerede aktive, men kan tage flere opgaver.

Læs hele undersøgelsen: www.hs.dk/medlemsundersogelse-2019/

Ekspert til Folketinget:

Livssyn bør ligestilles

HS var inviteret med, da Folketingets kirkeudvalg i januar holdt temamøde om definition af livssyn.

AF
LONE REE MILKÆR,
FORPERSON,
HUMANISTISK
SAMFUND

10. januar deltog jeg i et temamøde med Folketingets kirkeudvalg. Mødet handlede om en eventuel definition af livssyn i dansk lovgivning. Det var ikke et forpligtende møde, men en lejlighed for udvalget til at diskutere en problemstilling.

Ti folketingsmedlemmer, blandt andre kirkeministeren, deltog i mødet, der indeholdt fire oplæg.

Sturla Stållsett, norsk teolog og central i Norges ligestilling af livssyn, gav på mødet udtryk for, at alle livssyn bør ligestilles, og at staten bør give de samme rettigheder til alle.

Lisbeth Christoffersen, professor på RUC og førende dansk ekspert inden for kirkejura, fremførte det budskab, at livssynssamfund bør have samme rettigheder som trossamfund. Hun henviste flere gange til Bielefeldt-rapporten fra 2016, hvor FNs "special rapporteur on freedom of religion and belief" angiver, at der bør ske en ligestilling i Danmark.

Fælles værdigrundlag og ritualer

I mit oplæg fremlagde jeg, at et livssynssamfund for os at se er kendetegnet ved:

- Et fælles værdigrundlag, som gerne kan have læresætningskarakter ("sætning eller få ord, der

kort sammenfatter en erfaring, et ideal eller en almenlydlig sandhed, og som nogen har valgt at bruge som leveregel," som der står i Ordbog over det danske sprog).

- Ritualer, som afspejler værdigrundlaget.
- Uddannede ceremoniledere.

Forståelse hos folkekirken

Efter mit oplæg fulgte Københavns biskop Peter Skov Jakobsen. Han udviste stor forståelse for, at ikke-religiøse mennesker kan have behov for ritualer og sluttede med at sige, at folkekirkens holdning er, at deres privilegier ikke bliver mere værd, hvis de bliver taget fra nogle andre.

Det er i sig selv stort, at kirkeudvalget viede to timer til at diskutere definitionen af livssyn. Det er frugten af mange års arbejde.

Der venter stadig et gedigent politisk

arbejde, før vi er i mål, så vores vælselser for eksempel kan få juridisk gyldighed. Men vi kan være stolte over, hvor langt vi allerede er nået.

TROS- OG LIVSSYNSSAMFUND

Et trossamfund defineres i dansk lov som "et fællesskab, hvis medlemmer samles om en tro på magter, som står over mennesker og naturlove, efter udformede læresætninger og ritualer".

Et livssynssamfund adskiller sig ved ikke at tro på magter, som står over mennesker og naturlove. I andre lande har man helt eller delvist ligestillet livssynssamfund med trossamfund.

Kirkeskat – et finurligt fænomen

AF
SIDSEL KJEMS,
CAND.MERC.,
PH.D.

Sidsels Kjems har forsket i folkekirkens økonomi og forsvarede i november sin ph.d.-afhandling:

»Den danske folkekirke set i et samfundsøkonomisk perspektiv.«

Her trækker hun nogle hovedlinjer frem.

Kirkeskatten er afgørende for folkekirkens økonomi. Og samtidig er den det mest finurlige og bemærkelsesværdige økonomiske fænomen: Den er både skat og medlemskontingent og opkræves af en institution, der på samme tid er både privat og offentlig.

Kirkeskat udgør 80 procent af Folkekirkens indtægter og er dermed kirkens økonomiske fundament. Ca. 75 procent af den danske befolkning er medlemmer af Folkekirken og betaler derfor i gennemsnit 0,87 procent af deres bruttoindkomst frivilligt i kirkeskat.

Ifølge en undersøgelse foretaget for Danmarks Radio i 2016 sagde kun 17 procent af danskerne, at religion spiller en vigtig rolle i deres liv. Denne tilsyneladende modsigelse stiller spørgsmålet: Hvorfor betaler danskerne kirkeskat?

Fordi det er "standard" og på grund af manglende synlighed!

Kirkeskat er indbringende

Mange danskere holder uden tvivl af

Folkekirken. Alligevel tør jeg godt tør sige, at valg miljøet er fuldstændigt afgørende for kirkens økonomi. Jeg ikke er i tvivl om, at hvis udgangspunktet blev vendt, så kirkeskat skulle tilmeldes og ikke frameltes, ville yderst få danskere betale kirkeskat.

Min omfattende undersøgelse af økonomien i folkekirkerne i de fem nordiske lande og de etablerede kirker i Skotland og England viser netop stor forskel i indtægtsniveauet.

Folkekirkerne i Danmark, Sverige og Finland har den højeste indkomst, og deres indtægtskilde er kirkeskat. De to fattigste kirker – Church of Scotland og Church of England – må derimod hente deres indtægter fra donationer og fundraising. Folkekirkerne i Norge og Island ligger i midten og finansieres via de generelle skatter på de offentlige budgetter.

Fortsættes næste side ►

◀ Fortsat fra foregående side

Klassisk økonomisk teori har vanskeligt ved at forklare, at en frivillig kirkeskat er så meget bedre en indtægt end en frivillig donation. Begge dele er jo frivilligt og kirkeskatten kan man bare melde fra.

Moderne adfærdsøkonomi lægger derimod vægt på, hvordan vi mennesker faktisk agerer. Forskning fra andre områder har vist, at defaults (standardindstillinger) er afgørende. Fra undersøgelser om organdonation ved vi, at der er afgørende, om man som borger aktivt skal tilmelde sig organregisteret eller om man aktivt skal framelde sig. Og for mange etniske danskere er det en "standard" at betale kirkeskat.

Adfærdsøkonomisk teori kan også fortælle, at vi mennesker ikke reagerer på forhold som er usynlige for os. Og kirkeskatten er nok et godt eksempel herpå: Den er ikke synlig, men bliver trukket automatisk fra bruttolønnen. Betalingen ses ikke og mærkes ikke, modsat en donation.

En problematisk skat

At en organisation, der på samme tid er både statslig og privat, kan udskrive skat, gør kirkeskatten til et problematisk fænomen.

Kirkens ret til at udskrive skat stammer fra en tid, hvor man anså kirkens rolle på samme måde som kommunerne – som en nødvendig del af samfundet. Men i dag er det kontroversielt, at en religiøs organisation har en indtægt, der indeholder elementer af skat.

Derfor er det også kontroversielt – og ikke blot en let pragmatisk løsning – når svenskerne fx har valgt, at andre religiøse samfund også kan få en skat opkrævet af deres medlemmer af de offentlige skattemyndigheder. Det gjorde man for at sikre folkekirkens overlevelse og samtidig indføre ligestilling.

- Stat og kirke kan ikke undvære hinanden

AF
LONE REE MILKÆR,
FORPERSON,
HUMANISTISK
SAMFUND

Forholdet mellem kirke og stat var til debat ved en åben høring på Christiansborg.

I HS mener vi, at alle livssyn skal behandles lige og derfor arbejder vi for, at den evangelisk-lutherske kirkes særlige privilegier bliver afskaffet. Når vi deltager i diskussioner, som man ellers godt kunne mene kun burde interessere folkekirken og staten, så er det netop for at påpege den generelle ulighed i statskirkeordningen.

I januar deltog vi derfor i høringen "Hvem understøtter hvem?" arrangeret af Grundtvigsk Forum og Folketingets kirkeudvalg.

I et gudløst samfund uden folkekirke er enhver sig selv nok, mente Marianne Christiansen, biskop i Haderslev Stift. Og folkekirken sikrer et samfund med demokrati, sammenhængskraft og danselse.

Hendes konklusionen var selvfølgelig, at den danske folkekirke og staten slet ikke kan undvære hinanden.

Som svar på min indvending mod det fortabte danske samfund uden folkekirke, mente biskoppen, at det jo bare er et spørgsmål om, hvordan man definerer Gud, og at min definition af fælleskab mellem mennesker, er den samme som

hendes definition af Gud. Det er da et glimrende argument, for at behandle alle livssyn lige, er det ikke?

Kirkeskat begunstiger folkekirken

Med sin fravalgsmodel begunstiger kirkeskatten den evangelisk-lutherske kirke i en helt urimelig grad.

Økonomi-professor emeritus Niels Kær-gaard pegede på den danske folkekirkens rigdom som en klar konsekvens af kirkeskatmodellen. Han tegnede et billede af en noget mudret økonomisk model. Som i et gammelt ægteskab, kan det være lidt svært at huske, hvem der egentlig bragte hvad med ind i forholdet.

Juraprofessor Sten Schaumburg-Müller spurgte, hvordan man egentlig i juridisk forstand kan begunstige én kirke uden at diskriminere de andre. Han henviste til den symbolske og praktiske støtte, folkekirken også får af staten med helligdagsloven, folkeskoleloven og navneloven.

Udsyn til Norden

Der var også udsyn til de andre nordiske lande og en diskussion af, om andre folkekirker egentlig har en løsere tilknytning til staterne end den danske har.

I Norge er den evangelisk-lutherske kirke skrevet ind i Grundloven og Sverige har en særlovgivning, der omhandler den svenske kirke.

Folketingets kirkeudvalg har fornyligt været på studietur til Norge og Sverige, men der var stor uenighed mellem Christian Langballe (DF) og Pelle Dragsted (EL) om udbyttet af denne tur.

Langballe mente, at kirkerne var på vej mod tættere tilknytning til staten og Dragsted, at der var tale om en grundlæggende omdefinering af forholdet mellem kirke og stat.

Foredrag om folkekirkens økonomi

Sidsel Kjems gav en lyn-gennemgang af Folkekirkens økonomi, da hun 24. januar holdt foredrag hos HS Hovedstaden.

27 medlemmer fik en historisk gennemgang af kirkens indtægter og udgifter tilbage til 1100-tallet, og hun redegjorde for økonomien i et samfunds-perspektiv. Blandt andet statens støtte til præsternes løn, kirkeskatten, der suverænt fastlægges af de lokale menighedsråd og kirkens manglende lyst til at betale det to-procent omprioriteringsbidrag, der har præget den offentlige sektor de seneste mange år.

Freedom of thought report 2018

Forskelsbehandling sender Danmark ned på liste

**AF
KIRSTINE KÆRN,
NÆSTFORPERSON,
HUMANISTISK
SAMFUND**

Mens Norge og Holland er med i top ti, ligger Danmark langt nede på listen over ligebehandling af verdens ikke-troende.

Den internationale sammenslutning af humanister - IHEU - udgiver hvert år en rapport, der viser hvordan forholdene er for ikke-troende i hele verden. Som noget

nyt er alle lande blevet tildelt point, så vi kan se, hvor de forskellige lande ligger i forhold til hinanden.

Danmark er ikke med i top 10. Faktisk er vi helt nede på en 119.-plads ud af 196 lande.

Det kommer sikkert bag på de fleste, men placeringen skyldes den særstatus som folkekirken, kristendommen og religiøse trossamfund har i Danmark. Desuden trækker forholdene på Færøerne ned (se faktaboks næste side, red.).

Top og bund

Blandt de 10 bedste lande er Holland og Norge, som vi ofte sammenligner os med.

Mere overraskende for nogle er USA med i top ti, da vi opfatter det amerikanske samfund som religiøst. Fx vil det være svært at blive valgt som præsident, medmindre man er kristen. Den amerikanske

forfatning og lovgivning er imidlertid sekulær og sikrer grundlæggende rettigheder for alle uanset tro eller ikke-tro.

Blandt de 10 værste lande i verden finder vi blandt andre populære danske feriedestinationer som Maldiverne, Emiraterne (Dubai) og Malaysia.

Den absolutte bundplacering går til Saudi Arabien, der har dødsstraf for blasfemi og for at forlade sin religion. Vi har alle fulgt med i udviklingen i landet, og det internationale samfunds manglende vilje til at gøre noget, selvom der efter mordet på den saudiske journalist Khashoggi er tegn på forandring.

Et andet land blandt de værste er Pakistan, hvor Asia Bibi blev løsladt tidligere på året. Hun har siddet 9 år i fængsel for

Fortsættes næste side ►

◀ Fortsat fra foregående side

beskyldninger om blasfemi og fik i 2010 en dødsdom. Den pakistanske højesteret omstødte dommen, hvilket udløste voldsomme protester og demonstrationer.

En anden sag fra Pakistan er anholdelsen af Ismail Gulalai fra IHEU's bestyrelse. Hun blev anholdt tidligere på året, fordi hendes arbejde med menneskerettigheder betragtes som anti-statslige aktiviteter. Ismail har fået frataget sit pas og må ikke forlade Pakistan. Hun venter på en retssag og risikerer en dødsdom.

Rapporten viser, at der stadig er lang vej igen og vi har meget, der

skal gøres internationalt.

Således giver 110 lande statsstøtte til religion. 71 lande har straffe for blasfemi, 7 af dem endda dødsstraf. I 34 lande er lovgivningen religiøs eller udlødt fra religion. I 30 lande er der religiøs undervisning i skolen. I 30 lande er det svært eller ulovligt at drive en humanistisk organisation. Og 18 lande har straffe for at forlade en religion – 12 af dem dødsstraf.

Heldigvis går det også fremad flere steder, og IHEU er blevet anerkendt som en international samarbejdspartner bl.a. i FN.

DET TRÆKKER DANMARK NED

- Staten finansierer præsteuddannelser og -lønninger, vedligeholdelsen af kirker, kirkeministeriet og tilskud til religiøse privatskoler.
- Folkekirken varetager civilregistreringen.
- Kristendomsundervisningen i folkeskolen har primært fokus på protestantismen.
- Kun religiøse trossamfund kan opnå anerkendelse og få specifikke fordele, som fx fritagelse for ejendomsskat og ret til at holde juridisk bindende bryllupper.
- Homoseksuelle kan blive gift i Folkekirken, men præsterne har ret til at nægte at vie dem.

FÆRØERNE TRÆKKER NED...

- Finansieringen af den lutheranske kirke.
- Den færøske skolelov præciserer, at skolen skal give børn en kristen og etisk opdragelse.
- Der er morgensamling med bøn og salmer. I daginstitutioner er der bordbøn.
- Blasfemiloven.

Se flere detaljer om Danmark: kortlink.dk/freethoughtreport/wmda

HJÆLP HUMANISTER I FARE

De sidste 12 måneder er 24 personer og organisationer blevet hjulpet af IHEU.

Støt vores internationale arbejde ved at donere penge direkte til humanister i fare: www.gofundme.com/at-risk

www.freethoughtreport.com

THE BEST 10 COUNTRIES FOR ATHEISTS

IHEU freethoughtreport.com

THE WORST 10 COUNTRIES FOR ATHEISTS

IHEU freethoughtreport.com

Ikke-troende i Afrika har det svært

AF
KIRSTINE KÆRN,
NÆSTFORPERSON,
HUMANISTISK SAMFUND

Harrison Mumia
leder organisationen
Atheists in Kenya.
Han fik fyresedlen efter at
have delt sine holdninger
i tweets.

Kirstines rejse

Kirstine Kærn rejser i øjeblikket rundt i Afrika. Her interviewer hun humanister, fritænkere og ateister om deres livshistorier, hvordan de blev ikke-troende og vilkårene i kulturer, der er overvejende religiøse.

Du kan følge Kirstines rejse og samtaler i podcasten "Babelfish." Podcasten findes i bl.a. iTunes, Spotify, Stitcher og Buzzsprout. Du kan også finde den via Facebook: facebook.com/babelfishthepodcast

Følg også rejse-bloggen på www.kaern.dk

Det er svært at være ikke-troende i de afrikanske lande.

De fleste lande er meget religiøse, og religion har stor indflydelse på både det politisk og det daglige liv.

I de fleste lande betyder dit tilhørsforhold til religion og stamme alt. Det har betydning for de fællesskaber, du indgår i, hvilket arbejde du kan få og hvem du kan lave forretninger med.

Det er meget svært for folk at forstå, at man ikke tror på noget. For hvis man ikke har en eller flere guder til at definere, hvordan man skal opføre sig, hvordan kan man så være et godt menneske? Du bliver betragtet som et udskud og et dårligt menneske uden moral og etik.

Derfor er det meget svært for ikke-troende at stå frem. De er bange for at blive udstødt af familie og venner. Det er sket for mange af dem, jeg har

talt med. Og andre har endnu ikke fortalt det til andre end deres allernærmeste, fordi de er bange for konsekvenserne.

På den anden side er det et paradoks, fordi de fleste afrikanske landes forfatninger er så nye, at menneskerettighederne er skrevet ind i dem. Forfatningerne er sekulære og indeholder grundlæggende rettigheder.

Markante stemmer

Der er dog markante stemmer i flere af de lande, jeg har besøgt.

I Uganda mødte jeg Kato Musaka. Han er medlem af IHEU's (den internationale humanist-organisation, red.) bestyrelse og koordinerer de huma-

◀ Fortsat fra foregående side

nistiske organisationer i landet. Kato er selv leder af en organisationen "HALEA Uganda" og driver desuden en af Ugandas mange humanistiske skoler.

For nogle år siden var HALEA Uganda aktiv i at støtte LGBT-rettigheder, da parlamentet ville indføre hårde straffe for homoseksualitet. Det fik store konsekvenser.

Kontoret i Kampala blev angrebet og smadret. En gruppe mødte endda op hjemme hos Kato og brændte hans bil af. Heldigvis er lovgivningen ikke ændret, men der er stadig kræfter i det politiske system, som vil ulovliggøre homoseksualitet, selvom det strider imod forfatningen.

I Kenya mødte jeg Harrison Mumia, der er leder af den ateistiske organisation. Harrison er en kendt deltager i den offentlige debat, og det kostede ham jobbet, mens jeg var på besøg. Arbejdsgiveren fyrede ham pga. politiske tweets, selvom det strider imod Kenyas forfatning, der sikrer ytringsfrihed.

De fleste organisationer, jeg har mødt, er meget små med 20-50 aktive og næs-

Humanist-organisationen HALEA Uganda fik smadret kontoret i Kampala, da den støttede LGBT-personers rettigheder. Her organisationens ledere Peter Musaka, Viola Namya-lo og Kato Musaka. Hør interview med de tre på Babelfish.

ten ingen midler. For at kunne køre deres projekter søger de konstant sponsorer. Således er flere humanistiske skoler i

Uganda afhængige af sponsorater.

På samme måde vil organisationerne i Rwanda, Kenya og Malawi gerne etablere humanistiske skoler og projekter, der hjælper de allerfattigste. Sådanne projekter kan også være med til at modvirke den stigmatisering, ikke-troende er udsat for.

HS Hovedstaden gav mulighed for at stemme om tankevækkende citater.

HS udfordrede deltagere i event om tro

"Hvad tror vi faktisk på? Hvorfor tror vi? Hvordan har vores tro ændret sig?"

Sådan lød det om indholdet i eventen TEDxCopenhagen, der under overskriften "Believe" fandt sted 7. februar i Bremen Teater i København.

Op mod 700 deltagere deltog i det, som arrangørerne betegnede som en udforskning af "det moderne landskab af det, vi tror på, hvad du tror på, hvad de tror på, og hvad det betyder for os."

HS Hovedstaden udfordrede i pauserne deltagerne med sedler med eksistentielle spørgsmål om hvad en ceremoni også kan være og hvordan de kunne tænke egne ceremonier. Desuden fik deltagerne mulighed for at stemme om tankevækkende citater.

Deltagerne var mennesker med stor interesse for eksistentielle emner, og der kom derfor mange gode samtaler ud af udfordringerne.

Informationsteknologi hjælper

Adgang til internettet og udbredelsen af mobiltelefoner har haft stor betydning for organiseringen af Afrikas ikke-troende.

Før i tiden havde de færreste adgang til anden information end den viden, de fik i skolen. Derfor blev de fleste religiøst indoktrineret fra de var ganske små. Og de færreste fik en videregående uddannelse.

I dag er uddannelsesniveaulet stigende og den unge generation har adgang til en enorm mængde viden. De har selv muligheden for at opsøge viden om humanisme, ateisme, videnskab osv. Det gælder for mange af de unge, jeg har mødt på min tur.

Det er også blevet nemmere for ikke-troende at mødes online. I alle lande har de online debatgrupper i WhatsApp, og grupperne tiltrækker flere og flere unge mennesker.

På trods af ikke-troendes trange kår i Afrika ser organisationerne lyst på fremtiden og håber på, at den unge generation skal skabe store forandringer.

Et positivt tegn er, at det første humanistiske bryllup i Østafrika blev holdt i januar i Kenya. En hel gruppe celebranter er uddannet i det østlige og sydlige Afrika, og håbet er, at ceremonierne får positiv betydning for samfundets syn på ikke-troende.

Succes for haste-oprettet konfirmation på Bornholm

AF
UNI HOUMANN,
HS BORNHOLM

14 er tilmeldt øens første humanistiske konfirmationshold.

I foråret 2019 bliver første humanistiske konfirmation gennemført på Bornholm. Et konfirmationsophold er blevet oprettet i hast, og dermed er et længe næret lokalt ønske fra kommende konfirmander og deres forældre gået i opfyldelse.

Der er nedsat en lokal konfirmationsgruppe med fire HS-medlemmer (Peter Loman, Søren Wilhjelm, Willy Frenderup og Uni Houmann), som i fællesskab tager del i projektet. Med os har vi en garvet projektleder, nemlig HS' ceremoniansvarlige Astrid Guldberg Ploug, der holder sammen på alle trådene, så vi er godt på vej med at få realiseret målet.

14 kommende konfirmander er tilmeldt

konfirmationen på Bornholm. 11 af dem er "importeret" fra resten af landet, hvor de indtil nu har stået på venteliste. Med holdet på Bornholm har de nu fået opfyldt ønsket om en humanistisk konfirmation.

Undervisningsweekenderne er planlagt til at foregå i marts og april i natur-

Humanistisk konfirmation vokser og vokser. Et haste-oprettet hold på Bornholm giver i år plads til ekstra konfirmander. (Foto fra ceremoni i Ringsted 2018)

skønne omgivelser på spejdercentret Rømeregård. Her vil de kommende konfirmander igennem aktiv undervisning blive bevidste om og tage stilling til deres egne værdier og handlinger, f.eks. i forhold til etik, identitet og tolerance. Det hele vil foregå i en hyggelig atmosfære med plads til leg og kreative indslag.

Ceremoni i maj

Selve ceremonien foregår 11. maj i Rønnes gamle smukke teater.

Viceborgmester Anne Thomas (ALT) er hovedtaler og musikken til at komplementere det hele står Thor Backhausen med kompagnon for. Fra HS deltager forperson Lone Ree Milkær sammen med Astrid G. Ploug.

Det er med stor glæde, at vores spirende ønske om at kunne afholde humanistisk konfirmation her på øen er vokset og springer ud til maj sammen med foråret.

Det hele har kun været muligt at få på plads med forholdsvis kort varsel ved massiv opbakning og støtte fra lokale medlemmer, bestyrelsen og sekretariatet i HS.

Humanistisk Samfund søger en

Frivillig- og uddannelseskoordinator

Har du erfaring med samarbejde med frivillige, projektledelse, organisationsudvikling og fundraising? Så er denne stilling måske noget for dig.

Der er tale om en ét-årig projektstilling, hvor du skal arbejde med at facilitere og videreudvikle uddannelsesprogrammet for vore frivillige, der skal sikre kvaliteten af ceremonierne, samt rekruttere nye frivillige.

Læs hele stillingsopslaget:

www.hs.dk/frivillig-og-uddannelseskoordinator-soeges/

Antallet af begravelser fordoblet

AF
**OLE MORTEN
NYGÅRD,**
BEGRAVELSES-
GRUPPEN

Alle skal kunne få en humanistisk begravelse, hvis de ønsker det - og vi er godt på vej.

Målet for vores arbejde med at forestå smukke og værdige mindehøjtideligheder, bisættelser og begravelser må være, at alle i vores land, der ønsker det, skal kunne få en humanistisk begravelse. En begravelse uden guder, salmer eller løfter om gensyn. En begravelse i den ånd mennesket har levet sit liv.

I 2018 gennemførte vi 36 humanistiske begravelser, og de skal ses i forhold til, at vi i 2017 havde 14 og syntes, det var mange. Når jeg skriver begravelse, menes også ceremoni ved bisættelse eller mindehøjtidelighed, for i daglig tale kalder folk det hele for begravelse.

Vi har været fra Tønder til Hillerød, fra Aalborg til Lolland, men de fleste begra-

velser foregik i Region Midtjylland og i Hovedstadsregionen.

Nye kræfter, flere der løfter

I februar fik vi lykkeligvis uddannet nye ceremoniledere, og det var flot. Fire af de nye har stået for over halvdelen af året begravelser. Vi havde ikke klaret alle de begravelser uden deres indsats, særligt da en gruppe frivillige som os, naturligvis også har nogen på orlov og nogen, der holder op.

Vi har nu fået beskrevet uddannelsen, så det er blevet muligt at blive en del af den fælles uddannelse i HS. Næste kuld er allerede i gang, så vi forventer fortsat at kunne stå for de begravelsesceremonier, vi bliver bedt om.

Sådan vil jeg gerne begraves

Vi tilbyder også vejledning om egen begravelse, men har kun haft to sådanne vejledende samtaler i 2018. Det er gennem årene bl.a. været for folk, der var uhelbredeligt syge, men også medlemmer, der blot ville have planlagt deres egen begravelse i tide. Vi har ikke mange vejledende samtaler, men vi har heller aldrig gjort særligt opmærksom på dette tilbud.

Fra et helikoptersyn

Der var omkring 53.000 dødsfald i 2017 i

Danmark, viser de seneste tal fra Danmarks Statistik. Den viser, at på 11 år er antallet af begravelser og bisættelser uden for folkekirken steget med næsten 50 procent, fra ca. 4.800 i 2006 til godt 7.800 i 2017. På 10 år er antallet af andre begravelser steget med 50 procent, og de kirkelige er faldet med 10 procent.

Vi er en del af den udvikling, men langt fra den hele, da dette tal også rummer andre trossamfund, begravelser uden ceremonier og ceremonier fra kirker og kapeller uden en præst. Men stille og roligt hjælper vi rundt i hele landet, så den sidste afsked kan blive fyldig, højtidelig og afrundet.

BEGRAVELSER UDEN KIRKE

Antal døde i Danmark (2017) ... 53.000

Begravelser uden for Folkekirken (2006).....4.600

Begravelser uden for Folkekirken (2017)7.800

(afrundede tal)

Kilde: Danmarks Statistik

Tanker omkring et håndtryk...

Loven om håndtryk til nye statsborgere handler ikke om gensidig respekt, men om magt.

KOMMENTAR

AF
**OLE MORTEN
NYGÅRD,**
TALSPERSON

Jeg giver ofte hånd. Til nye børn i klassen, til elever, der afslutter skolen, og til forældre ved skole-hjem-samtaler.

Når jeg træder ind i et hjem for at hjælpe med en begravelse, er håndtrykket det første fysiske møde med familien. Det signalerer, at jeg vil dem det godt og vil gøre mit bedste. Og de signalerer, at de har tillid til mig.

At 'alle mennesker er født frie og lige' er en ide, en vision. Når vi giver hånd til hinanden, er det i den ånd, vi mødes. Hver med sin hånd strakt frem. Hver med noget at møde den anden med. Lighedstanken ligger i et

håndtryk. Man både giver og får i et håndtryk i samme nu.

Ceremonier er vigtige, for at vi forstår overgange i livet. Derfor er det glimrende, at alle nye borgere endelig får en ceremoni, når de bliver danske statsborgere.

Sidste sommer vedtog Folketinget, at man skal deltage i en ceremoni inden for to år, efter man ved lov er blevet dansk statsborger. Ved denne ceremoni skal den nye borger foruden at skrive under på at ville overholde dansk lovgivning også "trykke myndighedens repræsentanter i hånden," som det hedder.

Den nye praksis introducerede integrationsminister Inger Støjberg (V) den 17. januar ved en ceremoni i København for ni nye borgere. Den ceremoni gjorde mig betænkelig ved intentionen bag denne nye ceremoni.

»Det er en ære at blive dansk statsborger«, sagde Inger Støjberg i sin tale og gav hånd. Hun talte om pligt til respekt for det land, de nu blev stats-

borger i, og det er udmærket. Men hun sagde intet om, at det er en ære for landet og for hende, som repræsentant for landet, at dette menneske har gjort sig umage og har et ønske om at blive dansk statsborger. Hun sagde intet om den gensidige respekt, når et land beriges af nye borgere. »Det var magtarrogance,« som en gruppe Venstre-borgmestre udtrykte det bagefter. Jeg er enig.

Tre dage efter Støjbergs ceremoni mente kirkeminister Mette Bock (LA) dog ikke, der også skal lovgives om håndtryk – denne gang i Folkekirken. Her mødes kvindelige præster ofte uden håndtrykkets respekt fra deres mandlige kolleger.

Så regeringens lovgivning handler ikke om gensidig respekt i mødet med nye borgere. Den udstiller i stedet hulheden, og hvad der går galt, når man vil lovgive detaljeret om kulturelle vaner. Loven og Støjbergs håndtryk bliver stående tilbage som et udtryk for magtbrynde.